

- standard og dermed ikke kan/bør tas inn i referansekatalogen.
- ◆ Fri programvare i skolen og Høgskolen i Skövde sier at fjerningen av kravet om bruk av ODF ved publisering eller utveksling på e-post av redigerbare dokumenter vil føre til at offentlige virksomheter velger OOXML framfor ODF. Høringsinstansene sier at det ikke er tilstrekkelig støtte for OOXML i andre produkter enn Microsoft Office og at innbyggerne dermed blir tvunget til å benytte produkter fra denne leverandøren.
 - ◆ Opera Software anbefaler at man benytter HTML og skjemaer på nett når man har behov for å utveksle informasjon mellom offentlige virksomheter og innbyggere og næringsliv. De henviste til at HTML var et redigerbart format som kan leses av alle vanlige kontorpakker.

Norges blindeforbund støtter fjerningen av ODF som obligatorisk standard, mens SPK, SSB og NVE anser fjerningen av ODF som fornuftig under forutsetning at det offentlige påtar seg ansvaret for å kunne motta dokumenter på flere formater.

2. ELMER for innbyggerskjema

Forslaget i høringsnotatet var å gjøre ELMER versjon 2.1 obligatorisk for innbyggerskjemaer og næringslivsskjemaer. I dag er ELMER versjon 2.0 obligatorisk for næringslivsskjemaer. Difi foreslo også å innføre en unntaksbestemmelse slik at virksomhetene under visse forutsetninger kan fravike kravet om bruk av ELMER versjon 2.1. Hovedargumentene for å gjøre ELMER obligatorisk er at det vil fremme gjenkjennelighet og gjøre det enklere å utvikle elektroniske skjema. Hovedargumentene mot ELMER er at det kan begrense muligheten for å lage innovative løsninger og ta i bruk nye teknologiske løsninger.

Det kom til dels sterke innvendinger mot forslaget fra SSB, Lånekassen, NAV, NVE og IKT-Norge. Innvendingene gikk i hovedsak på følgende:

- ◆ *Formål om å sikre gjenkjennelige skjemaer fremfor bruker- og kontekst-tilpassede skjemaer*

Et hovedargument for å gjøre ELMER 2.1 obligatorisk er økt gjenkjennbarhet for innbyggerskjema. Det stilles imidlertid spørsmål om hvor viktig gjenkjennbarhet er i forhold til muligheten for å utforme den enkelte tjenesten så god mulig for den aktuelle brukergruppen. Eksempelvis mener NAV at innbyggerne har andre bruksmønstre og andre bruksscenerier enn virksomheter. Innbyggerne vil forholde seg til relativt få offentlige skjema, og det kan gå lang tid mellom hver gang man sender inn et skjema til det offentlige. NAV mener «hensynet til at den enkelte tjenesten blir så god som mulig for den aktuelle brukergruppen må veie tyngre enn behovet for gjenkjenning på tvers - gjenkjennbarhet

vil ikke gi brukerne verdi i disse situasjonene.»

- ◆ *Generalisering av brukervennlighet fremfor tilpasning til den enkelte målgruppe og spesifikke tjeneste*
Lånekassen anser at når det gjelder innbyggeren som brukertype så er det forbundet store utfordringer ved en generalisering over en så mangfoldig gruppe, og en må ned på spesifikke tjenester, kanaler og grupper for å kunne vurdere opplevd brukervennlighet. Deres argument er at man ikke nødvendigvis får ivaretatt den enkelte brukergruppes behov ved bruk av en generell måte å utforme interaksjon mellom bruker og offentlig virksomhet.
- ◆ *Bruk av ELMER basert på pålagt bruk eller basert på opplevd nytteverdi?*
En ønsket situasjon vil være en utvikling hvor virksomhetene bruker ELMER fordi de opplever nytteverdi der det er hensiktsmessig, ikke fordi de er pålagt å bruke den.
- ◆ *Kan man definere endelige krav til brukervennlighet?*
SSB mener en obligatorisk forvaltningsstandard som definerer brukervennlighet i dialogen med innbyggere og næringsliv like gjerne kan være et hinder for hensiktsmessig videreutvikling i takt med ny teknologi, og at det er tilstrekkelig å definere ELMER 2.1 som anbefalte retningslinjer slik at de enklere kan tilpasses nye behov og muligheter
- ◆ *ELMER er for detaljert.*
Enkelte skal-krav i standarden er for detaljerte, ved f.eks. å angi plassering av elementer (øverst, nederst, høyre, venstre, rekkefølge på elementer/ikoner, bruk av skillelinjer, kontraster, krav til standardiserte overskrifter osv)

Samtidig har Skatteetaten, kommunene og Brønnøysundregistrene gitt støtte til at standarden gjøres obligatorisk også for innbyggjerskjema.